

CONTÉ CD

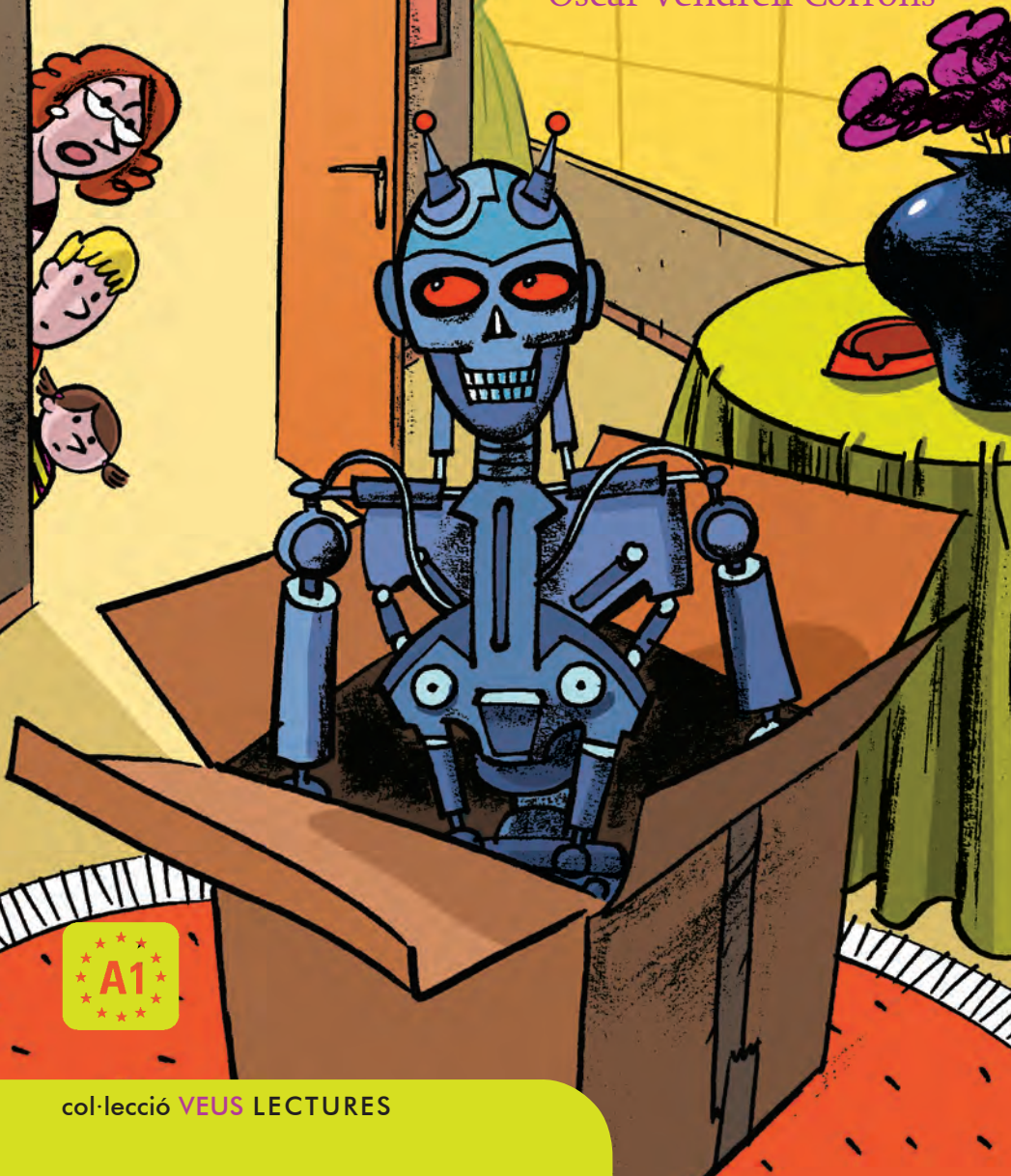

MP3

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Em dic Nicòstrat

Òscar Vendrell Corrons

col·lecció VEUS LECTURES

Em dic Nicòstrat

Òscar Vendrell Corrons

Primera edició, maig de 2010
© Marta Mas Prats i Albert Vilagrà Grandia, 2010,
per la direcció de la col·lecció
© Òscar Vendrell Corrons, 2010, pel text
© Pep Brocal, 2010, per les il·lustracions
Disseny: Blanca Hernández

La propietat d'aquesta edició és de
Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
Ausiàs Marc, 92-98, 08013 Barcelona

ISBN: 978-84-9883-259-4
Dipòsit legal: B.14.890-2010
Imprès a Tallers Gràfics Soler, S.A.
Enric Morera, 15, 08950 Esplugues de Llobregat

Reservats tots els drets. No es permet la reproducció d'aquesta publicació, ni el seu emmagatzematge en un sistema recuperable, la transmissió de cap manera o per cap mitjà electrònic, mecànic, per fotocòpia, per enregistrament, ni cap altre, sense l'autorització prèvia del propietari del copyright.

El preu de l'amistat

- Va, Rut, va! Que ja són gairebé les dues i són molt puntuals!
- Sí, sí, però per què no m'ajudes una mica?
- A fer el dinar? No en sé jo!
- I si passes l'aspiradora?
- No puc. Precisament ara fan un partit de bàsquet a la tele.
- Vicenç, sisplau, almenys escombra una mica el menjador!

En Vicenç no sent res. Seu al sofà. Al costat, plegat, hi ha un diari amb un titular: «Vaga a l'aeroport». La Rut prepara una bona amanida catalana. Fa servir un enciam, mig quilo de tomàquets per amanir, dues cebes, un pebrot, dues pastanagues, un cogombre, olives, tonyina, espàrrecs, formatge, pernil dolç i ous. Mmmm! Que bo! Al mateix temps cuina un plat que li surt molt bé, la vedella amb bolets. El seu marit mira amb interès un partit de bàsquet entre la Penya i el Barça. De tant en tant consulta el rellotge. Avui vénen a dinar el seu gran amic Salvador i la seva xicota australiana.

— Rut! Ho tens a punt? Ja són les dues!

Ning-nang! Ning-nang!

— Vaja! Ara que s'acaba el partit! — exclama en Vicenç, que llança el comandament a distància del televisor damunt el sofà —. Ja estàs, Rut? Ja està tot a punt?

— Sí, sí.

En Vicenç obre la porta i somriu. Al davant hi té el seu vell amic

d'institut. Té quaranta-cinc anys, com ell, i fa cinc anys que no es veuen. Abans era alt i prim i ros. Un noi maco. En Vicenç pensa que per això tenia tantes xicotes. En Salvador encara és alt, però ara també és gras i ja no té cabells al cap. En només cinc anys! En Vicenç s'adona que una persona pot canviar molt en molt poc temps. I per això, pensa, només té una xicota, que és la noia grassa que hi ha darrere seu i que ara es presenta.

—Hola, bon dia. Sóc la Wendy. Tu ets en Vicenç, oi?

—Hola, Wendy! Sí, sóc en Vicenç. Benvinguda! Passeu, passeu, com a casa vostra!

—On són els nens? Estan bé? —pregunta en Salvador.

—L'Ermengol ha anat a dinar amb uns amics... Ja és un homenet... La petita dorm.

—I la Rut? Oi que es diu Rut, la teva dona? —pregunta la Wendy.

—Sí, sí, és a la cuina. Vés-hi, vés-hi, Wendy, si vols —respon en Vicenç.

—I jo? Que no hi puc anar? —pregunta en Salvador.

—Home! És clar que pots! Però pensa que és territori de dones! He, he, he! Si hi entres segur que en surts amb una escombra! He, he, he!

En Vicenç riu sol. En Salvador mira el seu amic amb cara de sorpresa. La Wendy, que entén i sap parlar idiomes com el català, l'espanyol, el francès i l'àrab, somriu perquè pensa que aquelles paraules d'en Vicenç no poden tenir el significat que li sembla que tenen. Segurament, ho diu en broma i ella no sap captar-ho. A vegades, pensa, se li escapen molts matisos dels idiomes que sap.

Però en Vicenç no és, precisament, un bromista en això. En Salvador se n'adona. Ara la Rut s'avança als convidats i surt de la cuina per saludar-los, i en Vicenç deixa de riure i la mira molt seriós.

—Hola, Salvador! Com estàs?!

—Rut! Quant de temps! Quina alegria! —cria en Salvador—. Mira, et presento la meua xicota, la Wendy.

—Hola, Rut. Com estàs? —diu la Wendy.

—Molt bé, maca! Molt de gust de coneixe't. Passeu al menjador. Di-

nem de seguida.

– Vols que t’ajudem? – pregunta en Salvador.

– I ara! No cal, no cal, ja gairebé ho tinc a punt.

– Ja vinc a ajudar-te – diu la Wendy, que segueix la Rut.

– Així! Com ha de ser! Les dones a la cuina! Oi, Salva? He, he, he! – en Vicenç ho diu mentre es gira i va cap al sofà. El partit de bàsquet s’està acabant – . Vine, vine, Salva, que això està molt emocionant!

En Salvador no diu res. El mira a distància, dret. Recorda que de jove en Vicenç era força crític amb les noies, però mai no es va adonar d’aquest caràcter tan sexista. I fa setze anys, quan es va casar amb la Rut, tampoc no ho semblava...

– Vols prendre alguna cosa? – li pregunta en Vicenç.

– No, no, gràcies – respon en Salvador.

– Segur que no vols prendre res?

– No, no, gràcies.

– Sí, home, sí, una cervesa!

– Bé, si hi insisteixes...

– Molt bé! Rut! Una cervesa fresca per a en Salvador, sisplau! – des de la cuina se sent com la Rut i la Wendy parlen sense parar.

– Ja la vaig a buscar, no et preocupis – diu en Salvador.

– No, no! Per què? Rut! Ruuuuuuuuuuut!

La Rut surt de la cuina enfadada.

– No cridis, Vicenç, que la nena es pot despertar!

– Ai, sí! És veritat! Perdona, estimada. Porta’ns un parell de cerveses, unes patates i unes olivetes farcides d’anxova, sisplau.

– No les pots agafar tu?

– Ara mirem el partit de bàsquet. Ell és del Barça i jo de la Penya, ja ho saps.

La Rut no diu res i ho fa automàticament, com un robot. En Salvador no para de pensar. La seva ment busca proves en el passat d’aquella manera de ser del seu amic. Ara li ve una imatge: el pare d’en Vicenç sempre seia al sofà de casa i mirava la tele. Es recorda de quan eren estudiants i, de tant en tant, anava a casa seva per estu-

diar o per passar l'estona. En canvi, la seva mare, curiosament, i ara se n'adona, sempre escombrava, o rentava els plats, o treia la pols, o posava rentadores o... I ell que cridava: «Porta'm una cervesa!» o «Has d'anar a comprar piles per al comandament a distància!» o...

—Aquí ho teniu! —la Rut ho diu una mica empipada. En Vicenç somriu. En Salvador mira a terra perquè se sent culpable.

La Rut se'n va cap a la cuina. Quan ja és a mig camí sent el seu marit.

—Nena, falten els escuradents i els tovallons. Porta'ls, guapa, sisplau.

I la seva dona ho fa sense dir res.

Al cap d'una estona, la Rut i la Wendy surten de la cuina amb quatre plats plens d'amanida catalana. El partit de bàsquet s'acaba just en aquell moment.

—Tots a dinar! Podeu seure a taula! —crida la Rut.

—Ja era hora! —diu en Vicenç, seriós—. És una mica lenta! —diu a en Salvador en veu baixa.

—Gràcies, Rut —diu en Salvador sense fer cas del seu amic.

En Salvador beu una mica de cervesa. En Vicenç li diu alguna cosa i somriu mentre són a taula. Però en Salvador no sent res. Només recorda, ara, quan van conviure amb tres nois més en un pis d'estudiants. Al començament, van preparar una llista per organitzar bé les feines del pis. Cadascú en feia una o més d'una a la setmana. I tots van fer tot el que els corresponia menys un: ell, en Vicenç. Ell mai no va entrar a la cuina. I en un any potser va netejar el lavabo una vegada. Potser va passar l'aspiradora dos cops... i malament... I, és clar, ara se n'adona, potser per això els companys de pis van deixar de ser simpàtics amb ells i van marxar.

—I què, Salvador, com vas conèixer la Wendy? Et feia de cangur?! He, he, he! Com que és australiana! He, he, he! —en Vicenç vol fer riure, però només riu ell.

—Doncs, no. És periodista. Ens vam conèixer perquè l'any passat

vaig anar a Sydney a escriure un article sobre el canvi climàtic.

— Ah, però així... la Wendy... treballa? De debò? — en Vicenç ho pregunta seriós.

— Sí, és clar.

— Ah, ja! És clar, només és un rotllo, oi?

En Vicenç fa que sí amb el cap mentre somriu i mastega enciam. A en Salvador no li agrada el que diu. La Wendy es pensa que no entén res i que necessita fer més cursos de català i estudiar el llenguatge dels gestos dels catalans. La Rut no pensa res perquè està acostumada als comentaris desafortunats d'en Vicenç.

Ara en Salvador recorda que quan van marxar els companys de pis en Vicenç li va dir que volia compartir pis amb noies estudiants. Per les feines del pis. «Cuinen bé, saben fregar... Ja vénen ensenyades de casa», va dir. Ell es pensava que en Vicenç ho deia perquè volia lligar. Però ara s'adona que no.

— I què vols dir? — diu en Salvador, nerviós —. Que no poden treballar, les dones?!

— Salva, és clar que sí, home. I tant que sí! Però a casa.

En Salvador es queda parat. Li vol dir que s'equivoca moltíssim, però no ho fa perquè són amics. No vol discutir-hi. Té por de perdre la seva amistat.

— Nena — diu ara en Vicenç girant-se cap a la seva dona —, aquesta amanida és dolentíssima. Porta'm una mica de sal, sisplau!

La Rut deixa la forquilla, s'aixeca de la cadira, corre cap a la cuina. La Wendy treu d'una butxaca un diccionari petit i comença a buscar-hi paraules. En Vicenç s'acosta a una orella d'en Salvador i li diu:

— Jo no concebo una dona fora de casa, amic meu. Pensa que l'alliberament femení el van inventar alguns empresaris quan necessitaven treballadores barates. Per això les dones que treballen en general cobren menys que els homes. Creu-me. Tot és un invent. I les dones, en el fons, només són felices a casa, al costat del seu marit.

CAPÍTOL 2

Juanito

—I, de fet, som aquí perquè us volem convidar al nostre casament. D'aquí a sis mesos — diu en Salvador.

—Ai, que bé! Moltes felicitats! — crida la Rut, que s'aixeca de la cadira i els fa dos petons.

—Sí, felicitats! — diu en Vicenç, que no s'ho esperava.

—Gràcies. La Wendy i jo som, realment, molt i molt feliços — diu en Salvador mentre mira la Wendy amb una llàgrima als ulls.

—Ai, que bonic! — diu la Rut.

—Escolta, Salva... — diu en Vicenç —, però tu no deies sempre que no et volies casar?

—Sí, és cert, però pensa que quan ho deia no coneixia la Wendy... L'estimo tant... — diu mentre es gira i mira la seva xicota.

—I jo a tu, petitó — diu la Wendy, amb els ulls brillants.

—Jo vull compartir la vida amb tu! — diu en Salvador amb cara d'enamorat.

—I jo les il·lusions, el futur! — exclama la Wendy, dolça. La Rut somriu. En Vicenç obre molt els ulls.

La Rut va cap a la cuina. La Wendy l'acompanya. En Vicenç mira fixament en Salvador.

—Què passa? — diu en Salvador.

—Salva, una pregunta: també voleu compartir pis?

—Home, és clar, tampoc no és qüestió de viure separats, cadascú a casa seva!

—No, no, no vull dir això. Vull dir si el voleu comprar entre tots dos.

- Doncs sí. A parts iguals.
— Buf! L'has de comprar tu! Ets l'home de la casa! A més, si mai va malament, ella se'n va fora i tu et quedes al pis!
— Home, Vicenç, ets una mica...
— Realista, amic meu. Sóc realista. Creu-me: el matrimoni i l'amor no són compatibles. A la teva edat ja ho has de saber, això!

Mentrestant, a la cuina, la Rut abraça la Wendy.

- Estic molt contenta per vosaltres. Esteu tan enamorats! — diu la Rut mentre mira la vedella amb bolets.
— Sí. Ens estimem molt — diu la Wendy.
— El dia que em vaig casar va ser el més feliç de la meua vida.
— És molt bonic, oi?
— Sí. Molt. Però el més difícil ve després.
— Què vols dir?
— Després, la convivència... En Vicenç és una mica especial. Fa anys, abans de casar-nos, era molt bo amb mi, fins i tot m'escrivia cartes...
— D'amor?
— No. Cartes normals. Però m'escrivia. I deia que volia el millor per a mi.
— Ah. Molt bé, no?
— Sí. El problema és que, segons el seu parer, el millor per a mi és ser la seva criada. No ho diu així! És clar! Però ho pensa! I n'estic tipa. N'estic tipa!

La Wendy no sap què dir. Se sent incòmoda perquè tot just acaba de conèixer aquella dona i ja li confessa coses ben problemàtiques. La Wendy ara s'adona clarament que ella no té cap problema de comprensió del català. Qui té un problema, i greu, és la seva amfitriona.

Mentrestant, al menjador en Salvador parla per explicar el seu amor pur.

- Però, Vicenç, jo vull portar-li l'esmorzar al llit fins a la mort — diu en Salvador—. Vull omplir la seva vida de felicitat, d'alegria, de companyia, de regals, de sorpreses...

En Vicenç l'escolta i no l'escolta. Mira com en Salvador obre i tanca la boca i diu paraules. Veu un home dèbil. El considera tou amb les dones, però no l'hi vol dir perquè és el seu amic. Ara pensa que això deu venir-li de família. Recorda que fa anys, una vegada que va anar a casa seva, per estudiar o passar l'estona, hi va veure el seu pare rentant els plats. Va ser una imatge terrible que encara avui no pot oblidar. Un home a la cuina cara a cara amb el Mistol. Un fregall. L'aigua de l'aixeta. Un munt de plats bruts. Restes d'aliments...

La Rut i la Wendy tornen al menjador amb la vedella amb bolets. La Rut omple els plats. Ara els convidats la miren en silenci. En Vicenç encara pensa en el passat. Ara recorda que en una altra ocasió hi havia una senyora desconeguda a casa d'en Salvador. «Qui és?», va preguntar en Vicenç. «La senyora de fer feines», va respondre en Salvador. «La teva mare?», va dir l'un. «No, home, no, és una senyora que ens neteja una mica la casa. Li paguem uns diners i ve un cop a la setmana», va contestar l'altre. «Que està malalta, la teva mare?». «No, cada dijous surt amb les amigues». En Vicenç es va quedar amb la boca oberta. El seu cervell, aturat.

— Bon profit! Espero que us agradi! — exclama la Rut.

— Té molt bona pinta! — diu en Salvador.

— Segur que és boníssim! — diu la Wendy.

En Vicenç recorda ara que en Salvador, de jove, comprava a les seves xicotetes tot el que elles volien. Recorda perfectament la noia danesa, alta i rossa, que sempre volia anar a sopar a restaurants; i la italiana, tan simpàtica, que només volia viatjar i viatjar; i l'anglesa, que gairebé no deia mai res, però que sempre demanava colònies i perfums; i la noia d'Eivissa, que ho volia tot quan anava a uns grans magatzems... I sempre pagava en Salvador. Per això a vegades no tenia diners quan sortien a sopar o a fer una copa. Ara pensa que en Salvador es deixa dominar per les dones. No li diu res, però. Té por de perdre la seva amistat.

— Hola!

Una nena petita, però no gaire petita, entra al menjador.

—Mireu qui tenim, aquí! —exclama la Rut, que somriu i l'abraça.
—Hola, Martina! —diu en Salvador—. Ets molt gran!
—Sí, ja té set anys —diu en Vicenç, seriós—. Te'n recordes, del Salvador, Martina? —diu girant-se cap a la seva filla.
—No.
—És clar, només tenia dos anys! —diu el Salvador.
—Hola, sóc la Wendy!
—Hola! —la Martina els mira i somriu; després es gira cap a la seva mare—. Mama, tinc gana!
—Vine, filla, vine.

La Rut es descorda la brusa i deixa un pit al descobert. En Salvador i la Wendy obren la boca. En Vicenç menja vedella. La Martina seu a la falda de la mare i comença a xuclar del pit.

—No em mireu així. La llet materna és el millor que hi ha! Un nen la necessita per créixer sa i fort! Les dones que no ho fan són unes irresponsables.

—Però hi ha dones que no tenen llet... —diu la Wendy.

—Les mares que no donen el pit als seus fills és perquè no volen. Totes les dones tenen llet si ho desitgen. Només els falta les ganes de fer-ho! —explica la Rut.

Si bé no hi entén, a en Salvador li sembla que la nena potser ja és massa gran per mamar. Però no diu res. No vol perdre cap amiatat. La Wendy té un fill d'un matrimoni anterior i no li va donar el pit. Hi està d'acord, la llet de la mare és la millor, però ella no és cap irresponsable. Perquè, tot i que ho va intentar, amb esforç i patiment, no tenia prou llet i li va donar el biberó. Ara vol dir a la Rut que s'equivoca, que és injusta, que les seves paraules ofenen, però no ho fa. No vol fer perdre cap amiatat al seu futur marit.

—I què, Rut, com estàs, tu? Bé? —en Salvador diu alguna cosa per trencar el silenci. De fet, el silenci acompanyat del soroll de la nena, que xucla amb força.

—Xrrup, xrrup —fa la Martina.

—Que no la veus!? És la reina de la casa! —exclama en Vicenç, que riu.

— Sí, anar fent — contesta la Rut—. Però tinc molta feina. Amb els nens i tot plegat...

— Xrrup, xrrup.

— El pis és petit, Rut! No sé per què sempre et queixes! — diu en Vicenç.

— Però es fa gran quan hi ha tanta feina! — exclama la Rut.

— Té raó. Sembla que no, però sempre hi ha coses per fer... Nosaltres ens dividim les feines de la casa i sempre ens falta temps per acabar-ho tot — diu la Wendy.

— Xrrup, xrrup.

— Us dividiu... la feina... de la casa... tots dos? — pregunta en Vicenç, horroritzat.

— De fet, no totes. Algunes feines només les fa ella i altres les faig jo. La Wendy és qui planxa sempre, perquè jo no en sé gens, però a canvi jo vaig a comprar el menjar al mercat — diu en Salvador.

— Tu vas a comprar? Amb un carretó d'aquells d'anar a comprar? Al mercat? Amb tot de dones? — en Vicenç es posa una mica nerviós.

— Sí. Però també hi ha homes, eh?

— No pot ser — diu en Vicenç per a ell mateix, en veu baixa.

— Xrrup, xrrup.

A en Vicenç li costa entendre tots aquells conceptes. Li sembla que en Salvador parla en una altra llengua. Ara sí, pensa, un dia ha de tenir una conversa amb el seu amic. Això no pot ser. És un noi sensible, idealista, simpàtic que, ara ho veu, és boig.

—Xrrup, xrrup.

—Ah! Salvador! Per què no els expliques allò del Juanito? Potser la Rut en vol un! —diu la Wendy.

—Sí, sí, és veritat —diu en Salvador mirant la seva futura dona; després es gira i mira la Rut—. Últimament anem més descansats. Ens vam comprar en Juanito.

—En Juanito?! —pregunten la Rut i en Vicenç alhora.

—Xrrup, xrrup.

—Ai, sí, perdoneu, he, he, he!, Juanito no és el seu nom, és com li diem nosaltres. És un robot aspiradora. Va molt bé. Es programa i va per tot el pis a unes hores determinades. Ho deixa tot molt net.

—Això deu anar molt bé si tens nens petits! —diu la Rut, contenta.

—És clar —diu la Wendy.

—Pots comptar! —exclama en Vicenç.

—Que sí, que sí, Vicenç! Que val la pena tenir-ne un! —diu en Salvador.

—Xrrup, xrrup.

—Glup, glup —fa en Salvador, que s'empassa l'últim tall de vedella.

—Hem! Hem! —fa en Vicenç, que ara té tos.

—Clic! —fa la Wendy en deixar el ganivet i la forquilla dins el plat.

—Espereu-vos un moment! Vaig a buscar les postres i en parlem amb calma! —cria la Rut, il·lusionada.

La Martina deixa de xuclar i corre cap al sofà del menjador. S'hi asseu. La Rut se'n va cap a la cuina. Al cap d'un moment, en torna amb plats petits i culleretes. Després fa un segon viatge i porta un pastís.

Mentre la Rut talla el pastís i en serveix un tall a cadascú, la Wendy reprèn la conversa. Comença a explicar els avantatges del robot. En Salvador somriu i hi afegeix dades. En Vicenç escolta, seriós.

— Ai! Quina meravella! Vull un robot, Vicenç! — diu la Rut, de cop i volta, mirant amb cara d'amor el seu marit.

— Però... tu passes molt bé l'aspiradora...

— El robot és millor! Ja sents què diuen!

— Sí, sí, és fantàstic — diu la Wendy.

— Increïble — hi afegeix en Salvador.

— Mmmm... Però i si t'avorreixes? A tu t'agrada molt passar l'aspiradora! I si te'l compro, què fas llavors? No, no, més val que no...

La Rut abaixa la mirada. No sap què dir. De fet, sí que ho sap, però ja fa anys que calla. Però en Salvador i la Wendy, no. Ara no poden callar.

— Pensa que... — en Salvador mira la Rut i li fa l'ullet un instant mentre somriu, després mira ràpidament en Vicenç i es posa seriós — mentre el robot aspira ella té temps de fer altres coses a casa.

— És clar — diu la Wendy —, pot cuinar més i millor, per exemple.

— Ah! Això està bé — diu en Vicenç.

— Sí. Puc cuinar plats d'aquells tan elaborats i bons que presenten a la tele! — diu la Rut.

— Home, no és mala idea. Necessito una mica de cuina elaborada, jo... Mmmm... Bé, d'acord... per què no...? — diu en Vicenç.

— Visca! I si anem avui a la tarda a comprar-lo? — pregunta la Rut, il·lusionada.

— No, no en tinc ganes. A més, no cal córrer tant. Si tinc un moment, un dia, en sortir de la feina, vaig a una botiga i el compro.

— Es compra per Internet.

La paraules d'en Salvador són com l'oli d'oliva que cau damunt el cap d'en Vicenç, que és com un tros d'enciam atrapat ara en una amanida.

— Si teniu Internet podem fer-ho ara! — exclama, intel·ligent, la Wendy.

— Sí, en tenim — diu la Rut, que somriu.

— Sí, sí... Que és gaire car, el robot? — pregunta en Vicenç fent un darrer intent desesperat per evitar l'inevitable.

— Que no et guanyes bé la vida, tu? — pregunta en Salvador.

— Sí, és clar, però és que...

— És una bona inversió — diu en Salvador.

— És un encert — diu la Wendy.

— Si el comprem... puc cuinar plats molt i molt bons, Vicenç... — diu la Rut.

A en Vicenç li agrada molt menjar bé i no s'hi pensa més. No pot dir que no. S'aixeca de la cadira. Mira la seva dona. Mira els convidats.

— Veniu. Anem a l'ordinador.

QUINZE DIES DESPRÉS

El número dinou

És el número dinou. Ni el dos, ni el deu, ni el vint. El dinou:

NOM I COGNOMS: Manel Vila Vulpellac	
EDAT: 37 anys	
NACIONALITAT: català	
ESTUDIS: filòsof	
LLENGÜES QUE PARLA: català, espanyol i anglès	
ACTIVITAT LABORAL: treballador de terra de l'aeroport des de fa deu anys, però demà es queda sense feina.	
AFICIONS: sobretot jugar amb el seu fill, que té tres anys.	

Ell es diu Vila. Però també hi ha una Garcia, de Barcelona. Un Fernández, de Sant Joan Despí. I també un Escobar, un Halim i una Roca. I més. Fins a vint persones demà se'n van al carrer. I ell és el dinou de la llista per ordre alfabètic, perquè el vint es diu Xandri.

En Vila Vulpellac es lleva cada dia a les set del matí. Es dutxa. Esmorza a la cuina de casa. Agafa el cotxe. Porta el seu fill a l'escola. Se'n va cap a l'aeroport. Comença a treballar: carrega i descarrega maletes i paquets de tota mena... Al migdia dina i fuma dos cigarrets seguits. Sap que fumar mata, però ho fa igualment. Després, abans de tornar a treballar, camina per les terminals de l'aeroport. Hi ha molta gent. Sempre. Ara veu una dona que s'abraça a la seva mare i presenta un home: «Aquest és el meu marit, en Richard». Una noia que dona la mà a una parella de vells: «Estic contenta de veure-us,

diu. Necessitava conèixer els meus pares». I un noi que diu a un home gran: «No, la Simone no ve. Em va deixar». I encara uns quants homes i dones ben vestits que se saluden amb un somriure fals: «Sr. Catasús, Sra. Majoral, els presento la directora de la multinacional, la Sra. Johnson, i el director de vendes, el Sr. Romero». «Encantat». «Molt de gust». «És un plaer». «Igualment».

El número dinou, en Vila Vulpellac, contempla l'escena amb dolor. S'imagina el cap de la seva empresa en una sala, amb altres executius, assegut davant una taula llarga, fa uns quants dies. Al damunt, un got i una ampolleta d'aigua, un munt de papers, bolígrafs i llapis. Decideixen el futur dels treballadors. Parlen bastant i arriben a la conclusió següent: «Menys diners, menys treballadors». De tant en tant, somriuen. Són set executius i executives i el cap. Hi ha un Garcia, un Jiménez, una González, una Ferrandis i un Wood. I també una Puig, de Girona, un Pimentel, tarragoní, i finalment un Müller, alemany. La solució que adopten és aquesta: un ERO, és a dir, un expedient de regulació d'ocupació; és a dir, uns quants treballadors cap a casa, en aquest cas vint, perquè ara sobren. La vida és així.

O més aviat, el sistema és així: quan l'empresa va bastant bé, es fan servir els treballadors per fer créixer l'empresa. Quan l'empresa va molt i molt bé, s'utilitzen els treballadors per guanyar molts i molts diners. I quan hi ha crisi, adéu, que molesteu.

Això no ho fan totes les empreses, però aquesta, sí.

La reunió d'executius s'acaba. Se'n van tots a fer un bon dinar. Conviden una altra persona. Es diu Gelpí. Viu a les Borges Blanques, però és de Mollerussa. Demà comença a buscar pis a Barcelona, una ciutat que no coneix perquè no surt mai de les terres de Lleida. I ho fa perquè, si bé l'empresa posa en marxa un ERO, es decideix que necessiten un altre executiu, el de Relacions Exteriors Mundials. Un home maco i alt i ros que parla català i espanyol, i que té nocions d'anglès. No sap ni com sona el francès o l'alemany, ni l'àrab ni el xinès. Però l'assessoren traductors i intèrprets. I té l'oncle dins l'empresa. I és que cal tenir en compte que molts executius no són treballadors normals. Alguns a la tarda no treballen. Altres, mai.

En Vila Vulpellac, el número dinou de l'ERO, pensa tot això i no sap que l'escena s'assembla bastant a la realitat que va tenir lloc fa uns dies. Ara se'n va cap a les pistes. És la darrera tarda de feina. Està enfadat. Com tots els treballadors. Les vagues de la setmana passada no van servir de res. I les de l'altra, tampoc. I avui descarrega maletes i paquets per última vegada, amb la ràbia que li corre pel cos.

Fins ara, a la tarda, en sortir de la feina, anava cap a casa per jugar amb el seu fill, que és el que més li agrada. O bé anava al gimnàs perquè li encanta fer esport. I a la nit, després de sopar, llegia algun llibre o bé escoltava música. Avui és dimecres, l'últim dia, i a partir de demà, res de res. L'atur. Tot el temps del món per a ell. És el final d'una rutina de fa deu anys. Hores i hores i hores buides. I despeses. Sense ingressos. «On es pot trobar feina avui dia?», es pregunta.

A mitja tarda arriba un avió nord-americà a l'aeroport. En Vila Vulpellac és al costat d'un company de feina i bon amic seu, l'Escobar Correa, número quatre de l'ERO. El cap del número dinou i del número quatre diu: «Descarregueu-lo vosaltres dos, que sou els millors! I amb molt de compte, eh!?».

A en Vila Vulpellac li sembla una burla això de dir «que sou els millors» l'últim dia de feina. No és una burla, perquè el seu cap sempre diu que són els millors i avui no se n'adona i també ho fa. Però molesta, això. Ves per on, el cap no el fan fora. Fer fora algú significa acomiadar-lo, enviar-lo cap a casa, deixar-lo en situació d'atur. I, és clar, en aquest procés, habitualment, l'empresa és el més important i la persona acomiadada, una petita anècdota.

En Vila Vulpellac i l'Escobar Correa callen i pensen més o menys això mentre van cap a l'avió, que acaba d'arribar. De cop, el número dinou s'atura i diu al número quatre:

— Dani, què et sembla si ens ho passem bé una estona?

— Què vols dir? — diu l'Escobar Correa.

— Tinc una idea.

— Ui, em feu por, tu i les teves idees...

— Tranquil, no és cap cosa estranya. L'únic que vull és que aquests ximplers es recordin una mica de nosaltres.

Un altre model

Un home que es diu Fernando surt de la furgoneta. Mira un edifici. Es fixa en el número que hi ha al costat de la porta. És el 16 de la rambla de Dalt.

—Quim. És aquí. Vinga, som-hi, anem de pressa, que hem de repartir més coses.

En Quim diu que sí. Baixa de la furgoneta. Mira l'edifici. És un bloc de pisos com qualsevol altre, però petit. I també és un món en petit, perquè hi ha gent de tota mena. Per exemple, ara surt per la porta de la finca una noia soltera, molt maca, que viu al primer primera i que mira en Quim amb curiositat. Va néixer a Tremp fa vint-i-cinc anys, és àries, i li agrada viatjar amb amics i amigues. Mai no va conèixer un dels seus avis perquè ell no en volia saber res, d'aquesta néta. Però no té cap mena de trauma: viu feliç.

—Ajuda'm a descarregar el paquet, Quim —diu en Fernando.

Però en Quim ara té els ulls clavats en la noia, que camina pel carrer i que també el mira a ell girant el cap enrere. A en Quim li costa tornar al món real perquè nota que, de cop i volta, la fletxa de Cupido, com un raig làser invisible, es fica dins el seu cor.

—Quim! Què et passa? —en Fernando el mira, nerviós perquè tenen molta feina per fer.

Però en Quim, tot i que encara respira, que encara hi veu, que encara hi sent, no es mou ni diu res. La noia s'atura, es gira i el mira amb més atenció i somriu. I ara tambériu, aixeca la mà i el saluda. En Quim no s'ho pot creure. Tambériu i fa que sí amb el cap i es

Dins l'ascensor es troben un home que fa cara de cansat. Treballa de nits en un negoci misteriós. És misteriós perquè, de fet, ningú no sap de què treballa. No és cambrer de bingo. Ni guàrdia de seguretat d'una discoteca. Ni conductor del camió de les escombraries. L'única cosa que saben els veïns és el que veuen: sovint el troben a l'ascensor al matí, a vegades a primera hora a vegades més tard, anant cap a casa. I sempre va despenjat i llavors treu una pinta d'una butxaca i es pentina.

* * *

Una de les coses bones d'aquest país és el Parc Tecnològic del Vallès, un complex on hi ha moltes empreses i persones que es dediquen a investigar pensant en el futur de la humanitat. En Ramon Rabell és una d'aquestes persones. Avui, com cada dissabte al matí, es lleva a les nou. Es dutxa i canta —força malament—. Menja una llesca de pa torrat amb tomàquet per esmorzar. Li agrada fer esport, sobretot jugar a bàsquet, i avui té un partit a les dotze del migdia amb uns amics. Ara prepara la bossa d'esport, però li truquen per telèfon.

—Ramon! —diu la Pili, la seva companya a l'oficina, que fa d'informàtica, parla més de tres llengües, dorm més de vuit hores seguides i menja moltes avellanes al dia.

—Ei! Què hi ha! Cap novetat?

—Sí. Vine. De pressa. Ja és aquí.

—D'acord. Vinc de seguida.

En Ramon Rabell penja el telèfon. Es queda parat. Té la boca oberta i els ulls molt oberts. Li suen les mans. Comença a caminar d'un cantó a l'altre de la casa. Agafa la jaqueta. Les ulleres. La targeta del bus. Surt al carrer. Quan ja és a la parada de l'autobús s'adona que porta sabatilles. Torna a casa. Es posa les sabates. Surt al carrer. Espera l'autobús, que tarda molt. L'agafa. Va directe de Barcelona al Parc. El vehicle té una avaria a mig camí i queda aturat. Passa més de mitja hora fins que no arriba l'altre. Finalment, en Ramon Rabell arriba al Parc Tecnològic del Vallès i saluda la Pili, que està nerviosa, i li diu:

—Vés a la sala de vidre. Afanya't.

En Ramon Rabell diu que sí i comença a caminar de pressa. Passa per un passadís, i ara per un altre; ara a la dreta hi ha una sala de reunions, ara a l'esquerra hi ha una màquina de cafès; i un altre passadís, més passadissos, molts passadissos. Però finalment arriba a una sala molt especial. És fosca, però no és cap lloc ni corrupte ni viciós. Al fons de la sala hi ha uns vidres gruixuts com parets, a través dels quals quatre persones, vestides amb una bata blanca, miren el que hi ha en una altra sala.

En Ramon Rabell, que és maco i alt i fort i trempat, i a més enginyer de sistemes informàtics i comunicació, saluda la Gemma, que pensa: «T'estimo». Saluda en Macià, que pensa: «Ja era hora». Saluda en Magí, que pensa: «T'odio». Saluda la Mar, que no pensa. Després, fa com els altres: mira, en silenci, l'altra sala, la que es veu a través dels vidres. És buida i està molt il·luminada. Només hi ha una cosa al mig. És un objecte circular. Molt petit. De color blanc i negre.

Passen cinc minuts. Finalment, en Ramon Rabell trenca el silenci.

—I, doncs, fa gaire que és aquí?

Nom i cognoms Gemma Carrasco Miralpeix
Edat 36 anys
Nacionalitat Catalana, del Garraf
Estudis Astrònoma
Llengües que parla més del català i del castellà, parla l'anglès britànic, l'anglès nord-americà i l'anglès australià.
Aficions Si bé és molt seriosa i respectada com a científica, ningú no sap que dia sí dia també es toca amb els dits l'interior del nas i que, des que es va divorciar, dorm amb un ninot d'en Winnie the Pooh.

En Macià Falgar és de Castellfollit de la Roca, un home de 45 anys, casat i amb tres fills. Tant els seus pares com els seus sogres viuen amb ell. Encara que en Macià és especialista en robòtica, astrofísica i lògica matemàtica, els seus pares i els seus sogres sempre tenen raó en tot. Quan, després d'explicar-li com és i com va la vida, li pregunten: «I tu, què hi dius», ell no diu res. Sap perfectament que el que importa és el fons i no la forma del que li diuen, i que no cal discutir per segons quines coses. En canvi, a la feina sí que sempre hi diu la seva. Sempre. És el més intel·ligent, el més responsable, el més amable i idealista del Parc.

- Des d'aquest matí —respon la Gemma.
 —Fa dues hores que l'observem —diu en Magí.
 —No es mou gens —diu la Mar.
 —I això és ben estrany —diu en Macià.
 —Per què? —pregunta en Ramon Rabell.
 —Perquè té un cor d'energia nuclear. No cal tocar-lo ni fer res amb un ordinador per fer-lo funcionar. Té vida pròpia —respon en Macià.
 —Vida pròpia? De veritat? —diu en Ramon Rabell.
 —Sí. I no ho entenc! Està ben parat! —exclama en Macià.
 —Està espatllat? —diu la Mar.
 —Entrem i el toquem amb un peu? —pregunta en Magí.
 —I si té un botó secret? —diu la Gemma.
 —No. No vull fer res. Els dissenyadors diuen que, entre altres coses, és una màquina de matar. Hem d'esperar-los. Ells saben com va. Mentrestant, l'observem i punt. A veure si belluga —diu en Macià.
 —Quan vénen, els americans? —pregunta en Ramon Rabell.
 —Dilluns al matí.

En Magí Alerm, de Reus, és enginyer industrial. Com que és solter i vol tenir parella, ahir va escriure aquest anunci per a un web per fer amistats:

Sóc en Magí Alerm, un noi optimista i independent. També sóc verge, ascendent sagitari. Bastant maco (n'hi ha de pitjors). Tinc 33 anys. Peso 75 kg i faig 1,75 m d'alçada. És a dir, el meu índex de massa corporal és bo, però encara puc millorar, eh! M'agrada molt anar al cinema a veure pel·lícules romàntiques, llegir llibres d'autoajuda i escoltar música dels vuitanta. Si em vols conèixer truca'm al mòbil 6501516... o envia'm un missatge de correu electrònic.

La Mar Nin va néixer prematurament a Sitges, dins un quiosc. La seva mare va tenir dolors de part de cop i volta i va parir entre diaris i revistes. Potser per això, i perquè el primer que va veure va ser la coberta d'un llibre d'en Sebastià Serrano, catedràtic de lingüística general i teoria de la comunicació de la Universitat de Barcelona, va estudiar filologia catalana i es va especialitzar en el llenguatge dels gestos, de tot allò que expressem amb les mans, els ulls, la boca, les celles, les orelles (hi ha gent que sap moure les orelles)... Per això, la Mar gairebé mai no es belluga i quan es mou ho fa com un robot.

La seva missió aquí, precisament, és estudiar el comportament d'un robot experimental, un robot que, pel que diuen, és un autèntic ésser viu.

Quan en Fernando i en Quim pugen a l'ascensor, aquell home s'espanta i amaga a una butxaca una cosa que agafa amb una mà. En Quim no s'adona de res perquè prem el número tres per anar al tercer pis, però en Fernando el mira estranyat mentre l'home, que va molt despenjat, somriu una mica i comença a pentinar-se amb una pinta els cabells tenyits de ros.

En sortir de l'ascensor la Rut Fontanilles els espera al replà de l'escala. Obre la porta de casa. Hi ha l'Ermengol, el seu fill de catorze anys, i la Martina, que està molt contenta perquè té moltes ganes de veure el robot. En Vicenç és al saló recreatiu, davant una màquina escurabutxaques.

— No sabia que repartien els dissabtes al matí — diu la Rut.

— I a la tarda també, senyora. Dilluns, dimarts, dimecres, dijous, divendres i dissabte treballem les 24 hores. Sempre al seu servei... menys els diumenges, que descansem — respon en Fernando.

En Fernando i en Quim deixen al menjador una caixa que fa 1,60 metres d'alçada i 1 metre d'amplada. Se'n van de pressa, sense treure el robot de la caixa.

— Quin servei tan dolent! — exclama la Rut—. Em pensava que el treien de la caixa i que explicaven com funcionava. Bé que ho deia a la pàgina d'Internet!

— Això és igual, mare! Si deu tenir instruccions! — diu l'Ermengol.

— Obrim-lo! Obrim-lo! Va! — crida la Martina.

I llavors ho fan. A poc a poc, entre tots tres desfan la caixa. Dins hi ha un conjunt de ferros comprimits, amb dos punts vermells.

— Però què és, això? — diu la Rut, ben parada.

— Que lleig! — exclama la Martina.

— Això val 400 euros, mare? — diu l'Ermengol— Quina porqueria!

— I a dins no hi ha instruccions! — exclama la Rut, que mira de trobar a les parets de la caixa o al voltant del robot un manual.

De sobte, el robot es desplega i creix. La Rut, l'Ermengol i la Martina s'espanten i es fan enrere. Ara tenen al davant un androide, és a dir, un robot en forma humana, que fa 1,85 metres d'alçada. Una

mena d'esquelet metàl·lic fort amb un cap rodó i dos llums vermells foscos que són els ulls.

— Aaaaaaaah! — criden la Martina i l'Ermengol.

— Enrere, enrere, nens! — crida la Rut, espantada, mentre agafa els seus fills.

Passen els segons i el robot no es torna a moure. A poc a poc la Rut, l'Ermengol i la Martina s'hi acosten i el miren de prop.

— No patiu. Em sembla que està desconnectat — diu la Rut.

— És molt gros, oi? — diu la Martina.

— Molt — respon la Rut, pensativa.

— És com el robot de *Terminator*.

— Sí? — pregunta la Rut.

— Igual. És superguapo! — exclama l'Ermengol.

— Sí, potser sí, però això no és el que vam demanar — diu la Rut al seu fill gran sense deixar de mirar el robot—. Deu ser un altre model. Vaig a mirar-ho.

La Rut ara va cap a l'habitació on tenen l'ordinador i comença a buscar per Internet. La Martina hi va al darrere. L'Ermengol, sol, mira el robot. Riu. Pensa que és guai tenir un robot així a casa. Li toca un braç suaument amb un dit, diu «benvingut a casa, col·lega» i se'n va al despatx, amb la seva mare i la seva germana.

El robot és al menjador. Sol. A l'habitació se sent: «Ho veieu? Nosaltres vam triar aquest»; «Deu ser una novetat, mama»; «Sí, però, com és que no surt a la pàgina web?»; «Perquè és molt nou, això de vegades passa, mare».

Els ulls del robot, d'un vermell fosc, de cop i volta comencen a brillar. Ara el vermell és intens, viu. Per dins seu circulen milions de números, de codis. Mou els dits de les mans, tanca les mans, les obre. Els seus ulls veuen el menjador, els mobles, les coses. Llavors sent la conversa entre la Rut i els seus fills. Gira el cap. Mira el passadís del pis. Localitza, al mig, la porta del despatx.

Catalunya, com sempre, és líder. Avui dia, però, ho és en el rànquing estatal d'expedients de regulació d'ocupació (ERO). Precisament això, un ERO, porta dos treballadors enfadats a fer una ximpleria de conseqüències inesperades. Científics catalans i nord-americans es troben, des d'aquest moment, en una situació única, un cas terrible que requereix la intervenció immediata de la policia catalana. Mentrestant, l'exèrcit dels Estats Units està a punt per actuar si és necessari.

La ximpleria d'aquests treballadors, però, pot canviar la vida d'algunes persones: d'un marit fet a l'antiga, de la seva dona esclava, de l'àvia que viu sola, d'un home misteriós que només surt de nit, d'un transportista enamorat... i sobretot del mateix Nicòstrat, un personatge diferent que no deixa indiferent.

Una història que, a través d'una màquina, acosta l'ésser humà a la llibertat.

A 1 (nivell inicial)

A 2 (nivell bàsic)

B 1 (nivell intermedi)

